

Deli Hakkı

– M. Kuvancı · 29 Ağustos 2014

“Yeğen, gel koluma gir, kahveye götür beni.” dedi Hakkı dayı. Doksanı geçmiş yaşıyla bastona dayana dayana yürüyordu. Hemen fırladım yerimden, koluna girdim, yürüdük köy kahvesine doğru.

Köyün en yaşlısıydı, görmüş geçirmiş biriydi ve sözü dinlenir, akıl danışılırdı. Eşi Nadide yengeyle yaşardı köyde. Çocuklar, torunlar okumuş, ayrılmış köyden, iş tutturmuşlar ülkenin değişik şehirlerinde. Bayramlarda, yaz tatillerinde gelirler ziyaretine Hakkı dayının.

Ağır ağır yürüdük. “Ne zaman geldin yeğen?” dedi. “Dün akşam geldim Hakkı dayı, bir hafta buradayım, sonra gideceğim.” “İyi yaptın yeğen, gel az da olsa, unutma toprağını, bizi unutma!..”

Yürüdük, köy kahvesine vardık. Bahçedeki ağacın altına oturduk. Kahvecinin getirdiği tavşan kanı çaylardan ilk yudumu alır almaz sorguya başladı Hakkı dayı. İşlerim nasıldı, ne zaman emekli olacaktım, çocuklar da gelmiş miydi, oğlan üniversiteye başlamış mıydı?..

Biz sohbet ederken yan masada oturan gençler de yüksek sesle konuşuyor, aralarında şakalaşıyorlar, bu arada argo sözcükler de havada uçuşuyordu. Yan tarafa dönüp gençlere kibar bir uyarı bakışı yaptım. Pek umurlarında olmadı, bir süre sonra biraz daha sert bir bakış atınca gençlerden biri bize dönüp biraz da küstah bir edayla: “Hakkı dayı, konuşmalarımızla seni rahatsız etmiyoruz, bize kızmıyorsun değil mi?” deyiverdi. Hakkı dayı, çayından bir yudum çekti, gençlere dönmeden gayet sakin bir halde cevap verdi: “Yok yeğenim, niye kızayım, ben lafını bilmeden konuşan dangalaklara kızmam.”

Hakkı dayının cevabıyla gençler seslerinin alçaltırken ben içten içe gülmüştüm. “Hakkı dayı, kusura bakmazsan sana bir şey soracağım.” dedim. “Sor yeğenim.” “Sana Deli Hakkı diyorlar, ama sen akılı başında bir adamsın, nerden geliyor bu deli lakabı?” Bak yeğenim, dedi. “Benim deliliğim öyle senin bildiğin akılsız delilik değil; ben akıllı deliyim, yiğit deliyim, delikanlı deliyim.”

“Nasıl oluyor dayı bu akıllı delilik?” deyince başladı asırlık çınar anlatmaya:

Gençliğimde iri yarı, güçlü kuvvetli bir delikanlıydım. Bu civarda güreşte sırtımı yere getiren yiğit çıkmadı. Kavgada vurduğumu devirir, avda attığımı vururdum. Gözümü budaktan sakınmadığım için adım çıktı deliye. Karşı köyden Kahraman Ağa'nın kızını, bizim Nadide, bir düğünde gördüm. Bakıştık, anlaştık, buluştuk. Birbirimizi sevdik, anlaştık. Haber gönderdim Ağa'ya, gelip kızını isteyeceğim diye. Tabii o koca Kahraman Ağa, ben rahmetli Memet Çavuş'un Deli Hakkı!.. Ağa haber salmış, sakın gelip kızımı istemesin, bende o deliye verecek kız yok diye. Ben de o vermezse kaçırırım, diye haber gönderdim.

Ağa adamlarını iki köy arasındaki köprünün karşı tarafına dikmiş, güya benim karşı köye gidip kızını kaçırmama mani olacak. Köyde adamları silahlı nöbet bekliyor, ben gelirim vuracaklar, kızı kaçırttırmayacaklar.

Anamla kız kardeşime çarşaf giydirdim, ben de çarşafa girdim, üç kadın köprüden yürüdük, karşıya geçtik. Anam sordu ağanın adamlarına “Hayrola kardeşim, nedir bu elde silah bekliyorsunuz, bir şey mi var?” diye. Ağanın adamları cevap verdi “Sorma abla, karşı köyde bir Deli Hakkı var, bizim ağanın kızını kaçıracakmış, onu bekliyoruz.” “Vay Deli Hakkı, dedi anam, deliliğine, cıbrırlığına bakmadan bir de koca Kahraman Ağa’nın kızını mı kaçıracakmış. Bekleyin kardeşim, gelirse vurun o deliyi, geçirmeyin karşıya.” dedi ve yürüyüp gittik karşı köye. İki saat sonra biz üç çarşafly kadın döndük, köprüden geçtik, geldik eve. Bizden bir süre sonra da dördüncü çarşafly kadın, anam geçti köprüden. Geçerken sormuş ağanın adamlarına “Deli Hakkı geldi mi, gördünüz mü?” diye. “Yok abla, gelmedi, görmedik.” demişler. Anam da “Gelirse dövün o deliyi, kırın kemiklerini, haddini bildirin.” deyip gelmiş.

Akşam karşı köyde bir bağırtı, bir kıyamet koptu. Anladılar ki Kahraman Ağa’nın kızı Nadide’yi Deli Hakkı kaçırmış. Ağanın adamları atlanıp köprüden geçmeye davrandılar, bizim köyün delikanlıları silahlanıp çıktılar karşılarına, izin vermediler. İşte Nadide yengen o gün bugün burada. Tabi benim delilik şanıma da aldı yürüdü. Kolay mı koca Kahraman Ağa’nın kızını kaçırmak.

Dur bir şey daha anlatayım sana. Yıllar önceydi, zahireyi ata sardım, değirmene gittim, tabi yaşlılık, ben değirmene gidene kadar vakit hayli geçti. Değirmene benden önce gelenler sıraya girmişler, zahirelerini bırakıp gitmişler, öğleden sonra gelip alacaklar. Beni de sıraya koydu değirmenci. “Hakkı dayı, işin uzun sürer, istersen git, akşamüzeri gel” dedi. “Yaşlı halimle nasıl gidip geleyim, ben burada beklerim, hem seninle laflar, sana ses olurum.” dedim, gitmedim. Oturdum değirmene, bir süre sohbet ettik, oradan buradan konuştuk.

Öğle vakti oldu, değirmenci gitti, köşedeki dolaptan tavayı, yumurtayı ve tereyağını çıkardı, sobayı tutuşturdu. Tavayı sobaya koydu, tereyağını tavaya... Sonra da sekiz on yumurtayı kırdı. Yumurta öyle güzel koktu ki pişerken. Sonra çekti, çantasından ekmeği çıkardı, tavayı da önüne aldı. “Hakkı dayı, gel yemek yiyelim.” dedi. “Yok yeğenim, sen ye, ben tokum.” dedim.

Bizimki ekmeği kopardı, yumurtaya bandırdı, kocaman bir parça koparıp ağzına attı, öyle güzel ve iştahlı yiyişi vardı ki yumurtayı... Tavanın yarısına gelince fırladım yerimden, değirmencinin önündeki tavayı kaptım. Adam neye uğradığını şaşırıp “Hakkı dayı, ne yapıyorsun?” diye bağırdı. “Bunu da ben yiyeceğim, yarısını yedin, kalan da benim hakkım.” dedim. “Ama az önce çağırdım, tokum dedin, gelmedin.” diyecek oldu, “Adama yemek için bir kere mi çağrılır, bir kere daha çağırırsan gelecektim.” dedim, önündeki ekmeği de kaptım, tavaya gömülüp yumurtayı bir güzel yedim.

“Anladım Hakkı dayı, dedim. Senin deliliğini anladım.”

Bir hafta kaldım köyde. Eş dost akraba ziyaretleri derken, Hakkı dayının evine de uğradım. Biraz rahatsızdı Hakkı dayı. Sobanın yanındaki sedire uzanmış yatıyordu. Elini öptüm, hal hatır sordum. Hoş beşten sonra hanımına seslendi. “Nadide hatun, şu horozu kızart, getir yeğenim yesin.” “Yok Hakkı dayı, zahmet etmeyin.” diyecek oldum. Elini kaldırıp susturdu beni. “Bak yeğenim, dedi. Bir horozumuz vardı, komşuların bahçesine girip zarar vermeye başlamıştı. Dün akşam komşuyu çağırdım, kestirdim, ama bizde diş kalmadı ki yiyelim. Bir parça kaynattı çorba yaptı yengen. Kalanı da dolapta duruyor. Şimdi kızartsın, sen de otur ye. Sen ye ki ben de seni izleyip zevk alayım. Sen yedikçe kendim yemiş gibi olayım.”

Belki gelecek yıl bir daha göremeyeceğim koca çınarı kıramadım, Nadide yengenin kızartıp getirdiği horozu Türk sinemasının o meşhur sahnesindeki “Erol Taş” misali zevkle yedim ki o da bu lezzetten zevk alsın.